

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 2To/13/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6923010209
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bc. Viktor Marko, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6923010209.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Bc. Viktora Marka, PhD. a sudcov JUDr. Štefana Nováka, LL.M. a JUDr. Štefana Juhása, v trestnej veci obžalovaného A. B., pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 3 písm. d) Trestného zákona, prejednal na verejnom zasadnutí konanom dňa 07. novembra 2023 v Banskej Bystrici odvolanie okresného prokurátora a obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 11T/57/2023 zo dňa 03. augusta 2023, a takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. b), d), e), ods. 3 Trestného poriadku zrušuje rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 11T/57/2023 zo dňa 03. 08. 2023 v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sám takto rozhodol:

obžalovaný A. B., nar. XX. XX. XXXX v C. B., D. XX, t. č. ÚVV a ÚVTOS Banská Bystrica,

uznáva sa za vinného, preto že

od bližšie nezisteného dňa roku 2012 do dňa 07. 10. 2022 v mieste bydliska na adrese D. E. XX, F. C. B., spôsobil fyzické a psychické utrpenie svojej manželke G. B., C. H., nar. XX. XX. XXXX v C. B., trvalým bydliskom D. E. XX, F. C. B. a to tým spôsobom, že po požití alkoholu sa správal agresívne najprv voči rôznym veciam v dome, potom svoju agresivitu stupňoval voči svojej manželke G. B., ktorú minimálne 1-krát do mesiaca fyzicky napádal, fyzické napádanie z jeho strany začalo byť intenzívnejšie od roku 2020, v období ktorom ju dňa 05. 08. 2022 v čase okolo 14.45 h sotil o nábytok a o sporák, kedy mala rozbitý nos, natrhnuté ucho, opuchnutú tvár a viselo jej obočie, kedy do nej kopal bagančami, dňa 22. 06. 2022 jej rozbil hlavu plastovou rúrou na polievanie, kedy musela pri ošetrení povedať, že sa potkla a pri páde si rozbila hlavu o tú rúru, bližšie nezisteného dňa a roku ju zranil nožom do chrbta, poškodil jej pyžamo a mala z toho povrchové poranenie, po tomto fyzickom napadnutí jeho manželka, s ktorou išiel aj ich syn mal. A., nar. XX. XX. XXXX, zo strachu z domu ušla, potom aj opakovane zo strachu pred ním utekala z domu, po noci sa túlili po dedine, niekedy prespali vonku a domov sa vrátili až keď obvinený zaspal, viackrát páliť šatstvo na dvore, viackrát sa vyhrážal podpálením ich domu, ktoré jeho správanie vyvrcholilo dňa 07. 10. 2022, kedy polial benzínom obývačku, spálňu a chodbu, podpálil synovu posteľ a takto horeli dve miestnosti v dome, pritom aj manželku fyzicky napadol tak, že ju udieral pästami a lakťami do hlavy, pästou ju trafil do oka a vybil jej zub, kde podľa lekárskej správy z ošetrenia zo dňa 10. 10. 2022 v Štúrove utrpela odreniny a podliatiny na záhlaví, podliatiny na ľavom ramene a tricepse, okolo ľavého oka, ľavého obočia, ľavého ústneho kútika a vyrazenie 1 zuba, lekársky bola ošetrená len tých v prípadoch, kedy jej zdravotnú pomoc privolali iní, kedy vždy zo strachu povedala, že spadla, pričom týmto konaním spôsobil utrpenie aj svojim deťom poškodeným mal. A., nar. XX. XX. XXXX, mal. I. B., nar. XX. XX. XXXX a mal. G. B., nar. XX. XX. XXXX, nakoľko sa museli prizerať fyzickým útokom obvineného A. B. voči ich matke, pričom zo znaleckého posudku z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvia psychiatrie vyplýva, že u poškodenej G. B. možno konštatovať známky psychickej ujmy syndrómu týranej osoby a isté prvky posttraumatickej stresovej poruchy, v priamom súvisi s

prežitou udalosťou a u poškodených mal. A., mal. I., B. a mal. G. B. boli konštatované známky ľahkej psychickej ujmy v priamom súvisi s prežitou udalosťou,

teda

blízkym osobám spôsobil fyzické utrpenie a psychické utrpenie bitím, kopaním, údermi, spôsobením rán rôzneho druhu, ponižovaním, pohrdavým zaobchádzaním, vyhrázaním, vyvolávaním strachu a stresu, citovým vydieraním a iným správaním, ktoré ohrozuje ich fyzické a psychické zdravie a obmedzuje ich bezpečnosť, bezdôvodným odopieraním oddychu a spánku a bývania a uvedený čin spáchal závažnejším spôsobom konania – so zbraňou, po dlhší čas a na viacerých osobách,

čím spáchal

zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a), písm. b), písm. j) Trestného zákona.

Za to sa odsudzuje

podľa § 208 ods. 3 Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona, § 42 ods. 1 Trestného zákona na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona súd obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona súd z r u š u j e výrok o treste uložený obžalovanému trestným rozkazom Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 4T/25/2023 zo dňa 28. 06. 2023, ktorým mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) mesiace s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní 12 (dvanásť) mesiacov, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obžalovaného A. B. zamieta.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 11T/57/2023 zo dňa 03. 08. 2023 bol obžalovaný A. B. uznaný za vinného zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že od bližšie nezisteného dňa letných mesiacov roku 2022 do dňa 07. 10. 2022 v mieste bydliska na adrese D. E. XX, F. C. B., spôsobil fyzické a psychické utrpenie svojej manželke G. B., C. H., nar. XX. XX. XXXX v C. B., a to tým spôsobom, že po požití alkoholu sa správal agresívne najprv voči rôznym veciam v dome, potom svoju agresivitu stupňoval voči svojej manželke G. B., a to aj tým, že ju fyzicky napádal, pričom dňa 22. 06. 2022 jej rozbil hlavu, kedy musela pri ošetrovaní povedať, že sa potkla a pri páde si rozbila hlavu, dňa 05. 08. 2022 v čase okolo 14.45 h ju sotil o nábytok a o sporák, kedy mala rozbitý nos, natrhnuté ucho, opuchnutú tvár, viselo jej obočie a kopal do nej aj bagančami, pričom poškodená manželka G. B. spoločne aj s maloletým synom A., nar. XX. XX. XXXX viackrát zo strachu pred obžalovaným utekali z domu, v noci sa túlili po dedine, niekedy prespali vonku a domov sa vrátili až keď obžalovaný zaspal, ďalej sa obžalovaný vyhrážal podpálením ich domu a jeho agresívne správanie vyvrcholilo dňa 07. 10. 2022, kedy polial benzínom obývačku, spáľňu a chodbu, podpálil synovu posteľ a takto horeli dve miestnosti v dome, pritom aj manželku fyzicky napadol tak, že ju udieral päťami a lakťami do hlavy, päťou ju trafil do oka a vybil jej zub, kde podľa lekárskej správy z ošetrovania zo dňa 10. 10. 2022 v Štúrove utrpela odreniny a podliatiny na záhlaví, podliatiny na ľavom ramene a tricepse, okolo ľavého oka, ľavého obočia, ľavého ústneho kútika a vyrazenie jedného zuba, pričom pri ostatných úrazoch bola lekársky ošetrovaná len v tých prípadoch, kedy jej zdravotnú pomoc privolali iní a pri ošetrovaní zo strachu povedala, že spadla a zo znaleckého posudku z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvia psychiatrie vyplýva, že u poškodenej G. B. možno konštatovať známky psychickej ujmy, syndrómu týranej osoby a isté prvky posttraumatickej stresovej poruchy v priamom súvisi s prežitou udalosťou.

Za to bol obžalovaný odsúdený podľa § 208 ods. 1, § 38 ods. 2 Trestného zákona na trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov.

Podľa § 48 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona bol na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Proti tomuto rozsudku zahlásila intervenujúca prokurátorka odvolanie priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní, a to proti výroku o vine aj treste, ktoré písomne odôvodnila podaním zo dňa 11. 08. 2023. V odvolaní v podstate uviedla, že rozhodnutie súdu pokladá za nedôvodné a nezákonné, pričom poukázala na § 2 ods. 10 Trestného poriadku a § 2 ods. 12 Trestného poriadku. V priebehu vyšetrovania, ako aj na hlavnom pojednávaní, bolo takmer všetkými zadováženými dôkazmi, s výnimkou zmätočných výpovedí obžalovaného jednoznačne preukázané, že obžalovaný A. B. spáchal skutok tak, ako je to uvedené v obžalobe a naplnil svojím protiprávnym konaním všetky zákonné znaky skutkovej podstaty zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1, písm. a), ods. 3 písm. a), písm. d) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. a), písm. b), písm. j) Trestného zákona, § 123 ods. 3 písm. i) Trestného zákona, a to po stránke subjektívnej i objektívnej, tak ako to je uvedené v obžalobe. Trestná činnosť obžalovaného A. B. je okrem jeho čiastočného priznania sa v plnej miere preukázaná trestným oznámením a následnou výpoveďou svedka J. K. H. v prípravnom konaní i pred súdom, trestným oznámením ÚPSVaR Rimavská Sobota na obžalovaného, výpoveďami svedkov a zároveň poškodených G. B., mal. A. a mal. I.. B. z prípravného konania, výpoveďou poškodenej G. B. na hlavnom pojednávaní, výpoveďou opatrovníčky poškodených maloletých detí B. L. M. N., výpoveďami svedkov vykonanými v prípravnom konaní a na hlavnom pojednávaní a to O. P. Q., R. J., J. H., F. J., A. J., Q. H., A. H., L. K., J. Q. B. a O. C. S.. Ďalej je preukázaná rozsiahlym znaleckým skúmaním, teda znaleckým posudkom od R. T. U. č. 02/2023 na poškodených G. B., mal. A., mal. I.. B. a mal. G. B., znaleckým posudkom od R. A. I. na poškodených G. B., mal. A., mal. I.. B. a mal. G. B., znaleckým posudkom od R. O. I. č. 22/2023 na obžalovaného a znaleckým posudkom č. 9/2023 z odboru kriminalistiky, odvetvia kriminalistickej informatiky, lekárskou správou ku zraneniam poškodenej G. B. zo dňa 10. 10. 2022, ako aj ďalšími listinnými dôkazmi zabezpečenými do vyšetrovacieho spisu v priebehu vykonaného prípravného konania. Okrem priamych členov domácnosti obžalovaného a poškodenej svedkovia Q. H. a A. H., príbuzní poškodenej, vo svojich výpovediach podrobne aj v konaní pred súdom popísali všetky im známe okolnosti o fyzickom a psychickom dlhodobom týraní G. B. a jej troch maloletých detí obžalovaným. Vo vzťahu k neakceptovaniu právnej kvalifikácie podľa § 208 ods. 3 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 123 ods. 3 písm. i) Trestného zákona uviedla, že zo znaleckého dokazovania vyplynulo, že čo sa týka poškodenej G. B., u tejto sú zjavné následky po týraní a posttraumatická stresová porucha, vzniknutá v súvislosti s vyšetrovaným trestným činom. U G. B. možno konštatovať známky psychickej ujmy, k syndrómu týranej osoby a isté prvky posttraumatickej stresovej poruchy, čo je v priamom súvisi s prežitou udalosťou. Poškodená spĺňa diagnostické kritéria pre stanovenie diagnóz posttraumatickej stresovej poruchy podľa Medzinárodnej klasifikácii chorôb, 10. revízia, 1992. Tým predmetná právna kvalifikácia u tejto poškodenej obstojí, nakoľko jej priamym konaním obžalovaného bola spôsobená ťažká ujma na zdraví, ktorá sa vyvinula a trvala dlhší čas. Čo sa týka súdom neakceptovanej právnej kvalifikácie skutku podľa § 208 ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona, tak poukázala na znalecký posudok č. 1/2023 znalca R. A. I., v zmysle ktorého je u poškodenej oslabená pamäť krátkodobá aj dlhodobá, jej všeobecná vierohodnosť je forenzne výrazne znížená. Pokiaľ došlo k skresleniu alebo zmene vo výpovedi poškodenej, nejde u nej o úmysel, ale rozpory alebo nedostatky vo výpovedi budú súvisieť s poruchami pamäte, ktorými vyšetrovaná trpí. V priebehu prípravného konania podrobne opisovala aj útoky obžalovaného so zbraňou tak, že jej rozbil hlavu plastovou rúrou na polievanie, zranil ju nožom do chrbta, poškodil jej pyžamo a mala z toho povrchové poranenie, tak podľa jej názoru tieto okolnosti skutočne nastali, avšak pred súdom, s poukazom na diagnózu poškodenej a s poukazom na určitý časový odstup poškodenej už tieto okolnosti pred súdom nepotvrdila. Avšak aj dcéra poškodenej, mal. I.. B. tiež vypovedala, že dňa 05. 08. 2022 v piatok otec takou betónovou rúrou buchol matku po hlave. Maloletá to videla, bola na dvore, keď sa to stalo. Právna kvalifikácia skutku podľa § 208 ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona je daná a opretá o viaceré výpovede. Samotná poškodená G. B. vo svojich výpovediach opakovane potvrdila, že sa stalo, že ju manžel fyzicky napádal, keď mala dcéra I. trinásť rokov a A. pätnásť rokov, ale stalo sa to aj tri až štyrikrát predtým. Potom jej rozbil hlavu keď mala dcéra G. štyri roky. Kým žila jeho matka bolo dobre, zle začalo byť vtedy, keď mu zomrela matka, on to nedokázal spracovať. Vážnejšie jej rozbil hlavu, keď mala I. dvanásť rokov. Posledné tri roky ju už bil určite. Dlhšia časové obdobie potvrdila vo svojej výpovedi jednoznačne aj dcéra obžalovaného I.. Keď mala maloletá

I. B. šesť rokov otec pil v krčme, večer sa vrátil domov polonahý, vošiel do domu a rozbil nábytok a kvetináče. Stalo sa aj to, že matke natrhol nos, na nose jej visela koža, bolo to v lete. Inokedy sa stalo, že otec matke natrhol ucho, visela jej koža a bolo jej vidno aj kosť. Svedkyňa R. J. vo svojej výpovedi uviedla, že býva v susedstve s rodinou obžalovaného, pričom za posledný rok, rok a pol bola situácia v rodine B. dosť vážna, G. neraz utekala z domu zakrvavená aj so synom, lebo B. doháňal aj manželku aj syna. Taktiež svedok J. H. pred vyšetrovateľom vypovedal, že je starostom obce D. a problémy v rodine obžalovaného začal vnímať od roku 2018, zo začiatku si všimol, že obžalovaný poškodzoval a rozbíjal nábytok, od roku 2020 si však susedovci všimli aj viditeľné zranenia na poškodenej. Predmetnými dôkazmi je teda jednoznačne pokryté aj dlhšie obdobie páchania uvedenej trestnej činnosti obžalovaným A. B.. Napokon vo vzťahu k právnej kvalifikácii skutku podľa § 208 ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona uviedla, že v danom prípade boli poškodenými subjektmi okrem manželky G. B. aj tri maloleté deti obžalovaného a poškodenej. Poškodená G. B. vypovedala v prípravnom konaní, že syn A. dostal od otca aj remeňom. Stalo sa, že dcéra I. spala a v noci ju zobudil, aby išla zakúriť. I. sa ho bojí, lebo jej písal škaredé smsky. Poškodený mal. A. vo svojej výpovedi uviedol, že jeho otec zvykol piť stále v krčme. Chcel ho zadusiť za to, že sa mu odlomil necht. Stalo sa, že mu aj hlavu rozbil tak, že niečo vyhodil, zahodil ho do trávy. Otec bil aj sestry, najmladšiu udieral tenkou palicou. Nie vždy mali doma, čo jesť. Maloletý A. otca nemá rád, ako sú v D., stále im vyvolával, obťažoval ich. Svedkyňa A. H. potvrdila, že sa stalo, že starosta svedkyni volal, že G. a vnuka A. obžalovaný vyhnal a starosta im poskytol ubytovanie, len dievčatá mohli spať doma. Svedok J. K. H. vypovedal, že obžalovaný je agresívny voči svojej manželke aj deťom. Taktiež zo znaleckého posudku č. 02/2023 R. T. U. vyplýva, že u maloletého A. boli konštatované ľahké známky psychickej ujmy, syndróm týranej osoby mierneho stupňa, v priamo súvisi s prežitou udalosťou, pričom posttraumatická stresová porucha nebola zistená. Maloletá I. B. netrpí duševnou poruchou, v súčasnej dobe trpí rozkolísaním osobnosti následkom negatívneho tyranistického správania otca v súvislosti s vyšetrovaným trestným činom. U maloletej G. B. boli konštatované ľahké známky psychickej ujmy v zmysle rozkolísania osobnosti v priamom súvisi s prežitou udalosťou. Tieto dôkazy teda jednoznačne poukazujú na to, že obžalovaný priamo i nepriamo taktiež fyzicky a hlavne psychicky týral aj svoje tri maloleté deti. Aj v súčasnosti ani jedno z detí nemá k nemu blízky vzťah, deti sa nechcú vrátiť žiť k nemu do spoločnej domácnosti. Na základe uvedeného preto navrhla, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na nové pojednanie a rozhodnutie.

Proti uvedenému rozsudku podal priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní odvolanie aj obžalovaný, a to proti výroku o treste, ktoré neskôr písomne odôvodnil prostredníctvom svojej obhajkyne v podstate tým, že uložený trest sa javí ako neprimerane prísny, i z dôvodu, že samosudca u obžalovaného nezhliadol žiadnu poľahčujúcu ani priťažujúcu okolnosť. Za spáchaný zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 Trestného zákona s prihliadnutím na § 38 ods. 2 Trestného zákona bolo možné uložiť trest odňatia slobody v trvaní 3 roky až 8 rokov, pričom uloženie neprimerane prísneho trestu vo výmere 6 rokov nemá svoje opodstatnenie. Pri uložení trestu došlo zo strany samosudcu napadnutým rozsudkom k porušeniu ustanovenia Trestného zákona, uložený trest je neprimeraný, čo zakladá nesporne dôvody zrušenia rozsudku prvostupňového súdu vo výroku o treste podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e) Trestného poriadku. Poukázal na princíp proporcionality trestu a § 34 ods. 4 Trestného zákona, a teda v danom prípade bolo nevyhnutné prihliadať na osobu obžalovaného, jeho diagnózy, pričom bez svojho zavinienia trpí od detstva diagnózami F61 – zmiešanou poruchou osobnosti (emočne instabilná – impulzívna a disociálna), F70 – ľahkou mentálnou retardáciou v zdravotnom zázname, čo bolo potvrdené aj vykonaným znaleckým dokazovaním. Podľa znalca R. O. I. trpí duševnou poruchou – disociálnou poruchou osobnosti, z psychiatrického hľadiska však jeho pobyt na slobode v súčasnosti nie je nebezpečný pre spoločnosť. Mentálna zaostalosť v spojení s diagnózou F61 – zmiešanou poruchou osobnosti, rozdielne postoje znalcov však nemôžu byť dôvodmi, ktoré by odôvodňovali použitie trestnej sadzby v hornej hranici, o to viac, že u neho ide o stav trvalý, bez jeho zavinienia. Ďalej uviedol, že samosudca v odôvodnení rozsudku upriamil pozornosť napr. na fyzický útok na službukonajúceho vedúceho smeny ZVJS, a v tejto súvislosti podotkol, v tom čase mu bola diagnostikovaná podľa správy psychiatra ÚVV a ÚVTOS Banská Bystrica akútna psychóza, pre ktorú bol následne i hospitalizovaný. Tiež poukázal na to, že si napr. pri jeho vzatí do väzby po vyhlásení rozhodnutia rozbil hlavu, analogicky ide teda nie o ospravedlnenie jeho správania, ale o stav vyvolaný jeho podloženými diagnózami, ktoré nevymiznú ani pri uložení trestu vo výmere 6 rokov, či 15 rokov, nakoľko ide o stav trvalý, kde i z tohto dôvodu bolo navrhované vykonanie kontrolného znaleckého dokazovania, ktorému nebolo vyhovené (zváženie ústavnej liečby). Pri ukladaní trestu bolo potrebné prihliadnúť i na to, že jeho konanie bolo čiastočne determinované i samotnou poškodenou, ktorá totožne ako on trpí mentálnou

zaostalostou, kedy samotný svedok – bezprostredný sused A. J. uviedol, že neraz počul ako poškodená obžalovaného provokovala, obžalovaný ju prosil o to, aby prestala, bezúspešne. Matka poškodenej – svedkyňa A. H. na hlavnom pojednávaní uviedla, že pokiaľ niekto nekomunikuje s poškodenou G. B. spôsobom podľa jej predstáv, tá vie mať „výbušné“ prejavy, zhodne ich syn mal. A. B. trpí duševnou poruchou determinovanou osobnosťou s intelektom v pásme debility, kde taktiež sa u neho prejavujú agresívne sklony (rozbíjanie). Pri ukladaní trestu tak bolo potrebné prihliadať na všetky zvláštnosti a aspekty daného prípadu, kedy osoby so zníženou mentálnou úrovňou a poruchami správania nedokážu rozpoznať protiprávnosť svojho konania tak, ako je to pri bežnom zdravom človeku, kde i z tohto dôvodu podľa jeho názoru došlo k porušeniu zásady primeranosti pri ukladaní trestu. Záverom poukázal na individualizácia trestu, ktorá fakticky umožňuje naplnenie tejto požiadavky v konkrétnych prípadoch, individualizácia trestu je totižto prostriedkom dosiahnutia primeranosti trestu, na čo sa v danom prípade opomenulo. Druh a výmera trestu musia byť súdom v každom konkrétnom prípade stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu. V zmysle uvedeného tak má za to, že uložený trest vo výmere 6 rokov sa v jeho prípade javí ako neprimerane prísny a to toľko za stavu, kedy nemá žiaden záznam v trestnom registri, pričom záznamy v priestupkovom registri sú z leta 2022, t.j. len z obdobia, ktoré ustálil samosudca ako začiatok páchania protiprávneho konania. Za daného stavu tak bolo namieste v jeho prípade vzhliadnuť i poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písm. c), písm. j) Trestného zákona, pričom nebolo možné opomenúť ani na čiastočné sa priznanie, pričom už v rámci prípravného konania namietal nesprávnu právnu kvalifikáciu skutku, kde pokiaľ by bolo došlo k zmene právnej kvalifikácie tak, ako to učinil samosudca, bol by urobil vyhlásenie o vine s poukazom na to, že doznal, že poškodenej v letných mesiacoch roku 2022 skutočne ublížil, čo i úprimne oľutoval. Pri ukladaní trestu bolo taktiež nutné prihliadnuť i na to, že poškodená sa natrvalo odsťahovala z D. do D., čo je cestou autom z D. od 155 km do 216 km, podľa výberu trasy, avšak on nie je vlastníkom motorového vozidla; na cestu vlakom, autobusom ani nemá finančný zdroj, zhodne po zmene čísla poškodenej a maloletých už nemá ani možnosť kontaktu s rodinou, z čoho je zrejmé, že nebude ďalej pokračovať v páchaní ďalšej trestnej činnosti voči poškodenej, za daného stavu neexistuje dôvodná obava. Na základe uvedeného sa tak uložený trest vo výmere 6 rokov nepodmienečne javí ako neprimerane prísny, pri ukladaní trestu bol nesporne porušený princíp úmernosti, trest nepôsobí výchovne, toľko pri jeho trvalých diagnózach, ktoré ostanú zachované aj po vykonaní akéhokoľvek trestu, čo zakladá nesporne dôvody zrušenia rozsudku prvostupňového súdu vo výroku o treste podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e) Trestného poriadku. Za daných okolností prichádza do úvahy uloženie trestu odňatia slobody na dolnej hranici trestnej sadzby, resp. pod dolnou hranicou trestnej sadzby v zmysle § 39 Trestného zákona, aj s prípadným podmieneným odkladom výkonu trestu odňatia slobody popri uložení ochranného psychiatrického liečenia ambulantnou formou. Navrhol preto, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e) Trestného poriadku a sám vo veci rozhodol.

Zástupca krajského prokurátora sa na verejnom zasadnutí v plnom rozsahu pridržiaval písomne podaného odvolania a uviedol, že konanie obžalovaného bolo vážne podkvalifikované a trestná činnosť mala byť posudzovaná aj v zmysle § 208 ods. 3 Trestného zákona aj s poukazom na § 138 písm. a), b), j) Trestného zákona. Táto skutočnosť mala potom aj za následok nezákonne uložený trest, preto navrhol, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie, prípadne, ak má krajský súd za to, že dôkazná situácia je dostatočná, aby sám vo veci rozhodol. Čo sa týka odvolania obžalovaného, to navrhol ako nedôvodné zamietnuť.

Obhajkyňa obžalovaného na verejnom zasadnutí uviedla, že sa taktiež v plnom rozsahu pridržiava písomného odôvodnenia podaného odvolania a podľa nej je uložený trest neprimerane prísny, keďže bol uložený na hornej hranici trestnej sadzby. Súhlasila so zmenou právnej kvalifikácie z kvalifikovanej na základnú skutkovú podstatu a aj s poukazom na to je potom uložený trest neprimerane prísny. Navrhla, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a uložil obžalovanému primeraný trest na dolnej hranici trestnej sadzby. Čo sa týka odvolania prokurátorky, to navrhla ako nedôvodné zamietnuť, pretože v konaní sa nepotvrdilo, že by obžalovaný kedykoľvek zaútočil na poškodenú so zbraňou, pričom sama poškodená na hlavnom pojednávaní nepotvrdila, že by ju mal obžalovaný napadnúť so zbraňou, a čo sa týka spomínanej plastovej rúry, tak na tú poukazovali už počas konania, že za tento útok bol obžalovaný postihnutý v priestupkovom konaní a platí zásada ne bis in idem.

Obžalovaný v rámci verejného zasadnutia uviedol, že sa necíti byť vinný a navrhol, aby krajský súd rozhodol tak, ako uviedla jeho obhajkyňa.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací predtým, ako začal plniť svoju preskúmovaciu povinnosť podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku zistil, že odvolanie prokurátora a obžalovaného bolo podané včas, v lehote ustanovenej § 309 ods. 1 Trestného poriadku, odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v súlade s § 307 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného poriadku, pričom nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania alebo k späťvzatiu podaného odvolania v zmysle § 312 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku, a preto odvolací súd nepostupoval podľa § 316 Trestného poriadku.

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1. V tejto súvislosti odvolací súd zistil, že odvolanie prokurátora je dôvodné a odvolanie obžalovaného je nedôvodné.

Krajský súd na úvod konštatuje, že prvostupňový súd v rámci hlavného pojednávania vykonal dokazovanie v rozsahu nevyhnutnom pre svoje rozhodnutie, a to tak vo vzťahu k výroku o vine, ako aj výroku o treste. Na základe vykonaného dokazovania však dospel k nesprávnym právnym záverom.

Na naplnenie základnej skutkovej podstaty trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby nebude postačovať len ojedinelé, osamotené, či jednorazové konanie, ale bude nevyhnutná určitá hromadnosť, či sústavnosť konania páchatel'a. Znak, či pojem „fyzické alebo psychické utrpenie“ je pritom nutné definovať tak, že ide o fyzické alebo duševné bolesti, ktoré ovplyvňujú alebo sťažujú obvyklý život poškodenej (týranej) osoby (podstatne narúšajú kvalitu života poškodenej osoby) a netrvajú celkom krátky, prechodný čas. Teda musí ísť o určitú sústavnosť (trvalosť) konania popísaného v písmenách a) až e), ktoré práve svojou bezohľadnosťou, hrubosťou, či bolestivosťou pociťuje poškodená osoba ako fyzické alebo psychické utrpenie. Len takáto definícia následku trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby odlišuje tento trestný čin od iných trestných činov (napr. aj od trestného činu nebezpečného vyhrážania, ktorý taktiež môžu spôsobovať fyzické alebo psychické utrpenie poškodenej osobe). Z uvedeného vyplýva, že pri základnej skutkovej podstate trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 Trestného zákona platí, že „týranie“ (t. j. spôsobenie jeho následku vo forme fyzického alebo psychického utrpenia) nie je a nikdy ani nemôže byť len jednorazové, či osamotené konanie, ktoré pozostáva napr. len z ojedinelých nadávok, či urážok, prípadne len z ojedinelého fyzického, či verbálneho útoku na poškodenú osobu. Musí ísť o trvalejšie (sústavnejšie) konanie, ktoré sa opakovane vyznačuje určitým hrubším a zjavne necitlivým zaobchádzaním, či správaním a tým, že sa pravidelne opakuje, spôsobuje poškodenej osobe psychické, prípadne aj fyzické útrapy. Podstatou týrania a jeho následku vo forme psychických alebo fyzických útrap teda je, že ide o určitý čas trvajúce zlé zaobchádzanie, ktoré spravidla pozostáva z rôznych útokov proti týranej osobe, pričom nie je nutné, aby všetky, či niektoré z nich vyústili napr. do ublíženia na zdraví (prípadne, aby napíňali samé osebe znaky skutkovej podstaty trestného činu ublíženia na zdraví, resp. iného trestného činu), teda útoky, ktoré sú uvedené v písm. a) až e) nemusia samostatne vôbec napíňať znaky skutkovej podstaty trestného činu. Kvalifikačným hľadiskom následku trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby vo forme fyzického alebo psychického utrpenia je preto jeho hromadnosť (či trvalosť), teda to, že útoky sú opakované (či sústavné) a práve táto opakovanosť spôsobuje fyzické, či psychické utrpenie poškodenej osoby, ktoré nie je len celkom krátkeho, prechodného charakteru.

Okresný súd v súlade s § 168 ods. 1 Trestného poriadku v odôvodnení rozsudku uviedol, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporovali. Z odôvodnenia je tiež zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a prípadného trestu.

Krajský súd teda konštatuje, že okresný súd vykonal vo veci rozsiahle dokazovanie, a to v rozsahu nevyhnutnom pre svoje rozhodnutie. Podľa § 263 ods. 3 písm. b) Trestného poriadku s poukazom na § 135 ods. 1 až 4 Trestného poriadku boli na hlavnom pojednávaní prečítané zápisnice o výpovedi svedkov – poškodenej z prípravného konania, a to mal. A. a mal. I.. B., pričom aj z týchto výpovedí vyplynulo, že obžalovaný sa žalovanej trestnej činnosti dopúšťal po dlhší čas, teda nie len v roku 2022, ako to ustálil okresný súd. Maloletá I.. B. vo svojej výpovedi uviedla, že problémy vo vzťahu k otcovi – obžalovanému

začala vnímať, keď mala 5 – 6 rokov, ďalej jeho protiprávne konanie popísala aj v období, keď mala 8 alebo 9 rokov. Páchanie trestného činu po dlhší čas bolo potvrdené aj výpoveďou svedkyne R. J., ktorá vo svojej výpovedi uviedla, že býva v susedstve s rodinou obžalovaného, pričom za posledný rok, rok a pol bola situácia v rodine B. dosť vážna. Taktiež svedok J. H., starosta obce D., vypovedal o problémoch v rodine obžalovaného, ktoré trvali dlhšiu dobu, nie len v roku 2022. Napokon, aj samotná poškodená na hlavnom pojednávaní vypovedala, že spolužitie s obžalovaným sa výrazne zhoršilo, keď mu zomrela mama, čo bolo určite pred viac ako piatimi rokmi.

Ďalej je potrebné uviesť, že zo záverov znaleckého dokazovania jednoznačne vyplynulo, že poškodená G. B. fyzické a psychické utrpenie následkom konania páchatel'a pociťovala ako ťažké príkorie, možno u nej konštatovať známky psychickej ujmy, syndróm týranej osoby a isté prvky posttraumatickej stresovej poruchy, čo je v priamom súvisi s prežitou udalosťou. Maloletý A. v súčasnosti trpí duševnou poruchou deteriorovanou osobnosťou s intelektom v pásme debility, ktorou trpel doposiaľ a s prebehlym týraním nižšej intenzity. Konanie páchatel'a k maloletému A. spôsobovalo fyzické a psychické utrpenie nižšej intenzity a toto konanie pociťoval ako mierne ťažké príkorie. U maloletého A. boli konštatované ľahké známky psychickej ujmy, syndróm týranej osoby mierneho stupňa v priamom súvisi s prežitou udalosťou, pričom posttraumatická stresová porucha nebola zistená. Maloletá I.. B. v súčasnej dobe trpí rozkolísaním osobnosti následkom negatívneho tyranistického správania otca v súvislosti s vyšetrovaným trestným činom, ide o ľahké známky psychickej ujmy. Konanie páchatel'a jej spôsobovalo psychické utrpenie nižšej intenzity a pociťovala ho ako menšie príkorie. Maloletá G. B. trpí miernym narušením jej osobnosti následkom negatívneho tyranistického správania otca. Konanie páchatel'a jej spôsobilo psychické utrpenie nižšej intenzity, pričom tiež došlo iba k prechodným zmenám jej psychického stavu, teda u maloletej G. B. boli konštatované ľahké známky psychickej ujmy v zmysle rozkolísania osobnosti v priamom súvisi s prežitou udalosťou. Z vyššie uvedených záverov potom bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že obžalovaný spôsoboval fyzické, ale najmä psychické utrpenie nie len poškodenej G. B., ale aj svojim trom maloletým deťom, teda trestný čin spáchal na viacerých osobách.

Napokon, vo vzťahu k právnej kvalifikácii skutku podľa § 208 ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona krajský súd opätovne poukazuje na výpoveď mal. I.. B., ktorá okrem iného vypovedala, že dňa 05. 08. 2022 v piatok otec takou betónovou rúrou buchol matku po hlave, čo videla, keďže bola na dvore, keď sa to stalo. Útok na svoju osobu rúrou potvrdila poškodená G. B. aj na hlavnom pojednávaní. Je síce pravda, že poškodená na hlavnom pojednávaní bližšie nevypovedala k útoku obžalovaného na jej osobu s nožom, avšak aj tu krajský súd poukazuje na to, že v zmysle záverov znaleckého posudku č. 1/2023 znalca R. A. I. je u poškodenej oslabená pamäť krátkodobá aj dlhodobá, jej všeobecná vierohodnosť je forenzne výrazne znížená, a pokiaľ došlo k skresleniu alebo zmene vo výpovedi poškodenej, nejde u nej o úmysel, ale rozpory alebo nedostatky vo výpovedi budú súvisieť s poruchami pamäte, ktorými vyšetovaná trpí. S poukazom na vykonané dokazovanie, obdobie, počas ktorého dochádzalo k protiprávnemu konaniu obžalovaného vo vzťahu k poškodeným, ako aj s poukazom na duševný stav poškodenej je aj podľa názoru krajského súdu pochopiteľné, že poškodená vzhľadom aj na časový odstup, nebola schopná súvisle a chronologicky vypovedať o všetkých fyzických útokoch obžalovaného vo vzťahu k jej osobe, čo však nemá za následok, že by bola jej výpoveď nevierohodná, tak vo vzťahu k obdobiu páchania trestnej činnosti, ako aj ku spôsobu fyzických útokov obžalovaného ku poškodeným.

Z vykonaného dokazovania tak nesporne vyplynulo, že obžalovaný svojím konaním, ktoré trvalo od roku 2012, spôsoboval poškodeným (svojej manželke a trom maloletým deťom) fyzické utrpenie a psychické utrpenie bitím, kopaním, údermi, spôsobením rán rôzneho druhu, ponižovaním, pohŕdavým zaobchádzaním, vyhrážaním, vyvolávaním strachu a stresu, citovým vydieraním a iným správaním, ktoré ohrozuje ich fyzické a psychické zdravie a obmedzuje ich bezpečnosť, bezdôvodným odopieraním oddychu a spánku a bývania a uvedený čin spáchal závažnejším spôsobom konania – so zbraňou, po dlhší čas a na viacerých osobách. Z uvedeného je potom zrejmé, že okresný súd pochybil, keď po vykonanom dokazovaní skutok uvedený v obžalobe právne kvalifikoval ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného zákona. Krajský súd tak nezistil žiadny zákonný dôvod, pre ktorý by mohol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie, a ani žiadny zákonný dôvod, na základe ktorého by mohol obžalovaného oslobodiť spod obžaloby.

Čo sa týka výroku o treste, krajský súd poznamenáva, že v rámci požiadavky primeranosti trestu zohráva významnú úlohu sudcovská individualizácia trestu. Druh a výmera trestu musia byť súdom v každom konkrétnom prípade stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu. Okrem ďalších skutočností, na ktoré je súd povinný pri ukladaní trestu prihliadať, patrí aj osoba páchatela, pomery páchatela (majetkové, rodinné, osobné), či možnosť jeho nápravy. Primeranosť a individualizácia trestu tak núti súd prihliadať na všetky okolnosti konkrétneho prípadu, a teda bráni mechanickému postupu pri rozhodovaní o treste. Súd aj pri aplikácii § 39 ods. 1 Trestného zákona musí zohľadniť okolnosti prípadu alebo pomery páchatela. V zmysle § 34 ods. 3 Trestného zákona trest má postihovať iba páchatela, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby. Krajský súd tak pri výmere trestu prihliadol na všetky skutočnosti, na ktoré bol v zmysle § 34 Trestného zákona povinný prihliadať, a dospel k záveru, že trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov, teda na samej dolnej hranici zákonom ustanovenej trestnej sadzby, je pre ochranu spoločnosti, nápravu páchatela, ako aj z pohľadu generálnej a individuálnej prevencie postačujúci, pričom dostatočne zabezpečí jeho prevýchovu a zároveň takýto trest postihuje len obžalovaného. V tejto súvislosti krajský súd poukazuje na nekritický postoj obžalovaného k prejednávanej trestnej veci, kedy svoje konanie vo vzťahu ku svojej manželke a maloletým deťom bagatelizoval, napriek vedomosti o svojom psychickom stave sústavne požíval alkoholické nápoje, a najmä pod vplyvom alkoholu sa následne dopúšťal trestnej činnosti. Krajský súd preto nezistil žiadne okolnosti prípadu, ktoré by odôvodňovali mimoriadne zníženie trestu v zmysle § 39 Trestného zákona. Zároveň z odpisu registra trestov obžalovaného je zistiteľné, že obžalovaný sa prejednávaneho trestného činu dopustil skôr, ako bol súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok za iný jeho trestný čin, preto musel krajský súd ukladať obžalovaného súhrnný trest podľa § 42 ods. 1 Trestného zákona, a v zmysle § 42 ods. 2 Trestného zákona potom musel zrušiť výrok o treste uložený mu trestným rozkazom Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 4T/25/2023 zo dňa 28. 06. 2023, ktorým mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 4 mesiace s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní 12 mesiacov.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom. V neprospech obžalovaného môže odvolací súd zmeniť napadnutý rozsudok len na základe odvolania prokurátora, ktoré bolo podané v neprospech obžalovaného; vo výroku o náhrade škody tak môže urobiť aj na podklade odvolania poškodeného, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody.

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností preto krajský súd v zmysle § 322 ods. 3 Trestného poriadku po zrušení napadnutého rozsudku sám vo veci rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku. Rozhodnutím krajského súdu nebolo porušené ani ustanovenie § 322 ods. 4 písm. b) Trestného poriadku, keďže prokurátor skutok uvedený v obžalobe právne kvalifikoval ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a), písm. b), písm. j) Trestného zákona.

Vzhľadom k tomu, že odvolanie obžalovaného A. B. bolo v celom rozsahu nedôvodné, krajský súd ho v zmysle § 319 Trestného poriadku zamietol.

Rozsudok bol prijatý senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici jednomyseľne (§ 163 ods. 4 Trestného poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok nie je prípustný.